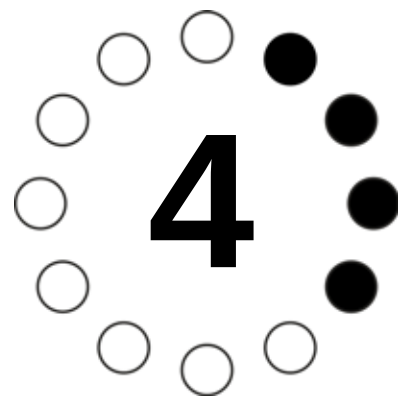

šepoty vykřiky

SOBOTA 18. KVĚTNA 2019

Po kórejskej vojne v päťdesiatych rokoch sa začal tanec pomaly rozvíjať. Viete, umenie často prichádza spolu so smútkom.

SOOHYE JANG, PRODUKČNÍ SOUČASNÉHO TANCE

Kórejskí draci (a perly v očakávaní)

KATARÍNA CVEČKOVÁ

V záplave pohybujúcich sa tiel tanečníkov z Južnej Kórei sa včera medzi festivalovým publikom intenzívne niesli šepoty (na výkřiky je zrejme zatiaľ ešte priskoro, napokon, stále sme len v prvej polovici festivalu). Je kórejský tanec iný ako ten európsky? V čom a čo ho vlastne charakterizuje? Čo nás na ňom priťahuje a čo naopak nedokážeme v rámci našich skúseností a rozhládov vstrebáť? Na čom sa však väčšina pozorovateľov tejto – pre nás stále ešte v čomsi exotickej – poetiky zhodla, je špecifická nedefinovateľná energia. Vnútoraná energia tanečníkov, ktorá sa plynule prelieva medzi fyzicnosťou ich tiel a metafyzikou ich mysli. Vzájomná energia medzi nimi, ktorá funguje na princípe magnetu – raz ich k sebe nekontrolovateľne ťahne, inokedy odpudzuje. Energia sotva viditeľná, ale intenzívne precitovaná. Je skvelé, ak dramaturgia festivalu podnecuje k diskusií, pri pohľade na tohtoročný tanečno-performatívny program vo mne však napriek tomu stále pulzuje otázka: aké perly ešte zostali ukryté v Kórei? Možno mi ju zodpovie (alebo naopak ju vo mne prehĺbi) dnešný *Complement*. Experiment prepojenia energií tiel tanečníkov a technológie, ktorým táto epizóda „kórejských drakov“ vyvrcholí.

(Na sklonku rána, so zvyškami kórejských myšlienok na perách si však náhle uvedomím, že dnes nás konečne čaká aj prvá perla Lucie Trmíkovej! ...perla kotúlajúca sa po *nebeskej pustine*... Tá perla, kvôli ktorej sa snáď oplátiť aj vykřiknúť.)

ROZHOVOR: Green Eye

s. 6

Strach z toho, že tahle země je naše

BARBORA FORKOVIČOVÁ

Inscenácia **ONE NIGHT STAND/UP!** ponúka humorný, no nekompromisný pohľad na udalosti a atmosféru deväťdesiatych rokov na Balkáne a pripomína, že okrem dovolenkovej destinácie bol polostrov v tej dobe aj strediskom krvavých vojenských konfliktov. Rozprávali sme sa s jej spoluautorkou a scénografkou Andrijanou Trpković.

Hoci primárne pôsobíte ako scénografka, vaša úloha v rámci tejto inscenácie má podstatne širší záber. ONE NIGHT STAND/UP! je inšpirovaná vašim životným príbehom. Čo bolo pre vás impulzom k jeho spracovaniu?

Když jsem moje zkušenosti s konfliktem na Balkánu někomu vyprávěla, často mi říkali, že bych je mohla napsat, nebo s nimi něco udělat. Že jsou to příběhy zajímavé pro lidi, kteří nic takového nezažili. Pak jsem náhodou narazila na knížku chorvatské žurnalistky Vedraney Rudan s názvem *Ucho, hrdlo, nůž*, která mě úplně nadchla. Byla to první knížka – kromě textů Slavenky Drakulić, která válečný konflikt zachycuje z pohledu ženy. Velmi mě to oslovilo a korespondovalo to s pocity, které z těch samých událostí mám já. Ve stejné době jsem viděla dokument srbské dokumentaristky Mily Turajlić pojednávající o válečném období. Turajlić je dcera srbské revolucionářky, která se zasloužila o to, že Milošević odstoupil, a tím se ukončil i válečný konflikt. Všechny tyto věci mě nadchly a já to předala Lucii Ferenzové.

Ktoré z inšpiračných zdrojov ste nakoniec využili najviac?

Začala jsem překládat knížku Vedraney Rudan a s Lucií jsme se dohodly, že téma zpracujeme na základě ní. Když jsme na tom už i s herečkou Markétou Dvořákovou začaly pracovat, kromě materiálu z knihy jsem jim vyprávěla i vlastní zážitky a holky to ve finále zajímalo mnohem víc než kniha. Nakonec jsme se teda rozhodly využít co nejvíc z mého autentického příběhu.

Takže text, který odznieva v inscenácii, je založený najmä na vašich osobných zážitkoch?

Knihy Vedraney Rudan nám byla velkou inspirací. Převzaly jsme například způsob mluvy, který v ní autorka používá. Nakonec ale asi 85% toho, co v inscenaci zazní, jsou příběhy mé nebo mých známých. Finální monolog, kdy Markéta drsným způsobem mluví o válce, je z knihy *Ucho, hrdlo, nůž* a potom je tam i několik úryvků z textů Slavenky Drakulić.

Bolo vašou motiváciou zamerat' sa okrem témy vojnového konfliktu aj na to, ako Česi

vnímajú Balkáncov?

Pohled na lidi z Balkánu jsme chtěly do díla zahrnout, abychom divákům přiblížili tu atmosféru. Samozřejmě jenom po povrchu, velmi krátce, přes kulturu, jídlo, mentalitu. Měly jsme pocit, že Češi, tedy čeští turisté, kteří jsou odjakživa zvyklí tam jezdit, vnímají tyto krajiny zkráceným způsobem. Myslí především na to, že je tam krásně, je tam moře, víno, dobré jídlo a že lidi jsou drsní. Velmi málo lidí však ví o válečném konfliktu z devadesátých let.

V spojitosti s vojnou v inscenácii hovoríte aj o fenoméne citovej pamäte. Ludia majú tendenciu pri spomínaní na minulosť uprednostňovať emócie nad faktami, vďaka čomu sú ľahšie manipulovateľní. Upozorňujete na to, že médiá (a cez ne i vládnuce skupiny) môžu týmto spôsobom vyvolávať falošné zdanie o stave spoločnosti a závažnosti konfliktov. Je to z vašej strany vyjadrenie obáv nad súčasnými svetovými udalosťami či istá výstražnosť pred ich nebezpečným smerovaním?

Snažily jsme se pracovat s manipulací a populismem, které cítíme všichni. Lidi jsou někam hnáni, společnost se rozděluje a ve finále nikdo neví, kde je pravda. Naše inscenace vznikala ve chvíli, kdy byl Zeman znovu zvolen na post prezidenta. Hesla typu: „Tahle země je naše!“ nás tak vyděsila, že jsme je chtěly využít. V písničce pak zazní věta: „strach z toho, že tahle země je naše“. Je to velmi nebezpečná tendence, která se i momentálně objevuje po celé Evropě. Přesně tohle vede ke konfliktům, jako byla války na Balkáně. Milošević a ostatní používali podobná hesla. Chtěly jsme to tedy přiblížit, vrátit se do devadesátek, které už zdánlivě nikoho nezajímají, ale ve skutečnosti to bylo nedávno a historie se znovu opakuje.

Vedeli ste už od začiatku, že inscenácia bude mať formu one woman show, pripomínajúcu stand up comedy?

Od začátku nám bylo jasné, že to bude monodrama. Jsme tým, který se nebere moc vážně, nechtěly jsme, aby to bylo příliš dusivé nebo patetické. Naopak jsme tomu chtěly dát lehkost a stand up se tedy zdál být vhodný. V tomhle byl naší inspirací Andy Kaufman. Taky jsme tam chtěly mít písničky, takže herečka Markéta Dvořáková, která je i hudebnice, pro to byla ideální. Během představení se postupně střídají nálady. Nejdříve je to sarkasmus a pak se jemně i tvrdě dobíráme konce.

Andrijana Trpković

Scénografka a kostýmní výtvarnice s česko-srbskými kořeny. Rodačka z Bělehradu dělí svůj profesní zájem mezi divadlo a film. Za jugoslávské války v 90. letech přesídlila do Čech, kde absolvovala studium oděvního designu a poté divadelní scénografie na DAMU. Je častou spolupracovnicí sdružení Kolonie a režisérky Lucie Ferenzové.

Sud prachu explodoval

DOMINIKA ŠIROKÁ

Po skončení druhej svetovej vojny sa mohlo zdať, že genocídy, nacionalistické čistky a vojnové konflikty Európa zanechala minulosťou (alebo iným kontinentom). V troskách zničených miest a v dese z fabrikovaného zabíjania v koncentračných táboroch sa starý kontinent rozhodol pre reštart. Heslo „Už nikdy viac Osviečením!“ sa stalo základným pilierom „najväčšieho mierového projektu novodobých dejín“ – zväzu Európskej únie. No nebolo to také jednoduché. V Sovietskom zväze sa naďalej stavali gulagy a mašinéria politických procesov a diskreditácii sa stále krútila... A potom prišla občianska vojna v Juhoslávii a s ňou Sarajevo. Ďalšia etnická genocída sa stala realitou, a to dokonca v štáte, kde po generácii spolu žili rôzne etnické a náboženské skupiny Srbov, Chorvátov a Bosniakov. Konflikt si napokon vyžiadal vyše stotisícové obete a vyše dva milióny ľudí prišlo o strechu nad hlavou. Množstvo utečencov sa rozpráhalo do sveta a mnohí našli svoj nový domov i v Čechách. Jednou z nich je Andrijana Trpković.

Pred jej autorským debutom *ONE NIGHT STAND/UP!* sa Trpković venovala kostýmovému výtvarníctvu a ako asistentka Dušana D. Pařízka a Kamily Polívkové sa podieľala napríklad na inscenáciách vo viedenskom Volkstheateri či iných divadlách nemeckojazyčnej oblasti. S osobným príbehom z detstva, ktoré prežila na kulise občianskej vojny na Balkáne, sa však rozhodla „ísť von“ až v čase, kedy sa svetom prelieva vlna pravicového populizmu a z nacionalistického extrému sa stáva mainstream. Za takýchto okolností sa v Trpković museli rozozniť poplašné sirény.

V spolupráci s režisérkou a dramaturgičkou Luciou Ferenzovou (pôsobiaca v Divadle Na zábradlí) tak pod hlavičkou súboru Kolonie z.s. vytvorili stand up, počas ktorého sa však človek vrtí na stoličke a mrzne mu úsmev na perách. Na začiatku sa síce môže zdať, že sa v Divadle hudby možno tešiť na príjemne strávený večer s pohárom vína pri okrúhlych stolíkoch, zatiaľčo z javiska zaznievajú viac alebo menej neškodné vtipy. Táto predstava je však len jedna z množstva pascí na diváka a rozplynie sa krátko po tom, ako na javisko vystúpi herečka Markéta Dvořáková alias Trpković.

V iritujúcom predstavení sa len tak sypú nevhodné vtipy v štýle: „stretnú sa Srb, Chorvát a bosniacky moslimák...“ a Dvořáková (vo veľkom napodobňujúca „šukanie“ a „honenie“) je tak politicky a genderovo nekorektná, že sa človeku okamžite červenajú líca. Jej preháňanému „balkánskemu“ šarmu, smutno-smiešnym historikám (o mafiánskom strýcovi-pekárovi, o priskoro ukradnutých „najkoch“, o sťahovaní za otcom do Čiech) a punkovým hudobným číslam sa dá zároveň len ťažko odolať. A práve v tomto zmätku pocitov medzi iritáciou, iróniou a vzdorom (Bertold Brecht pozdravuje!) sa podaril politický kabaret v najlepšom zmysle slova.

Juhoslávia ako krajina „tečúceho vína, mora, architektúry a vodopádov“ sa v rozprávaní Trpković postupne zmení na pohrebisko dejín. Vo *ONE NIGHT/STAND UP!* to precítiš, presmeješ a preplačeš. Stačí len dodať: „Už nikdy Sarajevo“ a pozvať na nedeľné premietanie filmu Gorana Paskaljevića *Sud prachu*. Aby už nabudúce neexplodoval...

SOBOTA 18. 5.

09:30–12:30 | MDO | baletní sál
taneční WORKSHOP | Lee Kyung-eun

13:00–13:45 | Konvikt | šapitó | volný vstup
J. Vašíček – J. Vavřínová – D. Linka
Z TAJNÉHO DENÍKU SMOLÍČKA PÉ
Studio DAMÚZA

Koho by bavilo slaviť své narodeniny sám? A jeskyňky jsou tak dobré tanečnice... Pohádka pro děti od 6 let.

13:30–16:30 | MDO | baletní sál
taneční WORKSHOP | Ji Kyung-min

14:00–14:45 | Café na cucky | volný vstup
BESEDA k inscenaci TWO

14:15–15:00 | Konvikt | šapitó | volný vstup
A. Vítvarová – R. Vítvar – L. Bouzek – Š. Lustyk
DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRÁKÝ
Divadlo vi.TVOR
Loutková pohádka inspirovaná výtvarným dílem Zbyřka Sekala.

15:30–16:35 | Divadlo hudby
A. Trpković – L. Ferenzová – M. Dvořáková
ONE NIGHT STAND/UP! Kolonie z.s.
„Balkánská válečná komedie“ o dospívání na chorvatských plážích a v ulicích Bělehradu v pohnutých 90. letech. Vzpomínky na Jugoslávii, boty Nike, bombardování i stěhování do Čech.

17:30–17:55 | Konvikt | Divadlo K3
Choi Min-sun – Kang Jin-an
COMPLEMENT
Choi X Kang Project
Experimentátorské uskupení Choi X Kang zkoumá možnosti pohybu prostřednictvím propojování lidského těla s rozmanitými technologiemi. Inscenace monitorující hranice jevištního prostoru a času byla oceněna na největší asijské choreografické soutěži – Yokohama Dance Collection. Po představení následuje BESEDA.

19:30–20:50 | S-klub
Thomas Stearns Eliot – Lucie Trmíková
PUSTINA Divadelní spolek Jedl & 420PEOPLE
Meditace o bytí v čase a nemožnosti zachytit přítomný okamžik. Scénické oratorium pro herečku, herce, kontraaltistu, dva tanečníky, klavíristu a psaltérium. Šepoty i výkřiky nejvýznamnějšího představitele anglofonní poezie první poloviny 20. století zhmotněné v osobitý gesamtkunstwerk režiséra Jana Nebeského. Po představení následuje BESEDA.

22:00–22:45 | Konvikt | šapitó | volný vstup | koncert
Lo/ve

23:00–03:30 | Konvikt | šapitó | volný vstup | DJ set
René

Dôležitejšie ako porozumieť' je cítiť

DIANA PAVLAČKOVÁ

V rámci sekcie Fokus Korea sme mali možnosť vidieť aj tanečnú inscenáciu *Two*. S choreografkou a režisérkou Lee Kyung-eun sme sa rozprávali o jej tvorivých postupoch a procese vzniku tohto diela.

V *Two* výrazne pracujete s napätím medzi telom a hlasom. Prečo ste sa rozhodli práve pre tento princíp?

Hlas sa pre nás stal dobrým nástrojom pre vyjadrenie hľadania spriaznenej duše, svojej druhej polovičky. Na začiatku inscenácie tanečníci ten hlas nasledujú a v ďalšej časti už ho využívajú tak, aby ostatní mohli nájsť ich. Je to hra pasivity a agresivity. Keďže významnú úlohu tu zohráva aj zvuk, pripravila som pre tanečníkov rôzne tréningy s hlasom a pohybom. Na týchto základoch sme potom už len ďalej stavali. Tanečníci sa naučili kreovať svoje hlasy a tie sa stali pre nich spôsobom pohybu.

Inscenácia reflektuje rôznorodé ľudské spojenia a prepojenia. Čo vás zaujalo na tejto téme a aký bol prvotný impulz k tvorbe?

V prípade tejto inscenácie stála na začiatku tvorivého procesu práve téma, z ktorej som ďalej vychádzala. Ide o vzťah a cestu človeka, ktorý hľadá svoju polovičku. Je to však iba jedna z viacerých vrstiev. Okrem ľúbostnej vzťahovej roviny ma zaujímal napríklad aj vzťah tela a hudby. Primárne som vychádzala z jedného ázijského mýtu, v ktorom sa hovorí, že predtým, ako sa niekto narodí, má predurčeného človeka, ktorý je jeho druhou polovičkou. Každý má na prste uviazanú červenú niť a zmyslom života je nájsť jej

druhý koniec. Človek teda neustále hľadá a hľadá. Táto inscenácia je aj o nenachádzaní tej druhej polovice. V jednom momente tanečníci na javisku tú niť pretnú, čiže preberú zodpovednosť za svoj vlastný osud.

Sú kórejskí diváci schopní tento mýtický príbeh odčítať? A ako reaguje zahraničné publikum, ktoré nepozná tento kontext?

U nás je tento príbeh veľmi známy, ale naša inscenácia nehovorí iba o tom. Stojí skôr na pozadí rôznych iných tém. Keď sa však naši lokálni diváci dopočujú o tejto spojitosti, väčšinou hneď vedia, o čo ide. Myslím si, že téma hľadania druhej polovičky je univerzálna a prenosná aj mimo hranice východnej Ázie. V kontexte celej inscenácie je dôležitejšie veci cítiť a nie všetkému porozumieť. Práve v tom je najväčšia sila, ktorou disponuje tanec.

Mali ste už dopredu vymyslenú aj vizuálnu stránku inscenácie alebo vznikala skôr v priebehu skúšobného procesu?

Síce tak bežne netvorím, no v prípade tejto inscenácie som mala už na začiatku predstavu, ako to bude vizuálne na javisku vyzerat'. Chcela som, aby výjavy na scéne pripomínali mýtickú príšeru, ktorá má dve hlavy, otočené tak, že sa nevidia. Následne sa oddelia a sú nútené hľa-

Šepoty publika

Z predstavení *TWO* ve mně zůstala především dvě témata. Jedno z nich je vztah, a to zejména dominantní vztah muže k ženě, což, i vzhledem k inscenaci *A Silver Knife*, bude asi v Koreji důležité téma. Zároveň na mě silně zapůsobil rytmus, který byl někdy velmi popisně obsažen jak v hudbě, tak v pohybu, přičemž jsem vnímala jeho neúprosnou přesnost a nezastavitelnost.

Nikola

TWO pro mě byl vizuálním zážitkem, výborná souhra světelného designu a pohyb tanečníků. Fyzická akce se neustále proměňovala a v některých momentech strnula až ve statické obrazy. Obrazy precizní a čisté. Pohyby tanečníků vytvářely pozoruhodnou atmosféru. Nicméně jsem postrádala nějaký vnitřní princip, kterým by byla celá inscenace propojena. Nemám tím na mysli příběh, pouze vývoj pohybové partitury.

Kristýna

Performance pro mě byla hlavně tanečním zážitkem. Sice bych se obešel bez balónku a světelných tyčí, ale oslovil mě upřímný, citlivý, nepatetický přístup. Přišla mi super i práce s dechem, která celek rámovala!

Tomáš

dat' jedna druhú. Vizuál tanečných inscenácií je pre mňa veľmi dôležitý. Aj od svojich tanečníkov žiadam, aby tancovali tak, akoby kreslili obraz.

Na festivale budete viesť aj tanečný workshop. S akými pohybovými technikami plánujete pracovať?

Workshop bude venovaný choreografickej technike, ktorú využívam aj pri tvorbe svojich inscenácií. Volá sa ATO, čo v kórejščine znamená darček. Základom je hľadanie prázdnych miest vo vašom tele. Celý workshop sa budem snažiť viesť v súlade s filozofiou našej Lee K. Dance company. To znamená, že darom pre tanečníkov je hľadanie a vyplňanie ich prázdnych miest a divákov zasa obdarovávame našou prácou.

Lee Kyung-eun

Je režisérka, choreografka a umelecká riaditeľka súboru Lee K. Dance. Zaujala už svojou prvou choreografiou *Wavering heart*, za ktorú získala Cenu pre nových umelcov. So svojimi inscenáciami hostovala aj na európskych festivaloch, napríklad v Seine-Saint-Denis alebo Edinburgu.

Krásou se rozdělit i spojit

JAN DOLEŽEL

Činoherní a operní režisér Alvis Hermanis před premiérou *Její pastorkyně* v Bruselu v Théâtre de la Monnaie řekl, že divadlo dělá „z hladu po krásě“, a dodal, že se tato motivace u divadelních produkcí často neobjevuje, výjimkou jsou však díla jeho a Romea Castellucciho. Svě tvrzení pak umocnil kopancem do činohry, která se dle něho „zaměřuje výhradně na prohlášení, obsah, sociálně-politické poselství a ignoruje estetiku.“ Pokud se jeho optikou podíváme na tanec a konkrétně na dílo *Two*, uvedené v rámci dramaturgické linky Fokus Korea, nelze než konstatovat, že hlad po krásě rozhodně cítit není. Naopak krása, která je skoro čistá, ukazuje svoje limity.

Režisérka a autorka choreografie Lee Kyung-eun si jako ideovou předlohu pro svůj koncept vybrala Platonskou tezi o magické „dvojce, dvojici“, která se vzájemně prostupuje a utváří. Bez znalosti tohoto filozofického backgroundu samotné dílo vypovídá jen o vydělení jedince ze skupiny a jeho následné cestě zpět. Motivicky se pak

rozvíjí různé varianty tohoto schématu: přebírání od druhých, násilná komunikace s druhými, vzájemné rozvíjení jednoho druhým atd. Tento přístup se ovšem dramaturgicky velmi brzo vyprázdní. V principu funguje celek ve dvou polohách – jedna, při které jsou na scéně všichni tanečníci a druhá, kdy je na scéně přítomný ústřední tanečník s jedním partnerem nebo sám, což se po chvíli zautomatizuje a napětí mizí.

Scénicky se ocitáme v naprosto prázdném prostoru, který naplňují tanečníci pouze svými těly. Zvolením tohoto klíče pak scénování působí nekoherentně, když do těchto jasně vymezených intencí autoři přidávají rekvizity. Například světelné trubice sloužící k zdůraznění materiálnosti lidských těl ještě pohybovým akcím pomáhají, ale malý model žluté motorky už působí jako berlička pro zdůraznění motivu cesty, navíc shazuje tanečnický, kteří v mnohých situacích, předcházejících tomuto momentu, cestu bez pomoci přesně a jasně zobrazují.

Tanečníci ovšem pracují ještě s jedním zásadním elementem – hlas jim už od začátku slouží jako velký partner. Situace díky němu dostávají rytmus a vedou tak k větší akčnosti. Zvuky hekání, dýchání, křiku atd. skvěle doplňují těla jako taková a pointují zobrazované dění. Postupně se tato práce s hlasem vytratí (na konci se zase vrací zpět) a dominanci ve zvukové složce přebírá reprodukováná hudba (Jimmy Sert). Lze v ní zaslechnout znak odlišnosti (nebo dokonce ošklivosti), tyto zvuky v celkových hudebních kompozicích jsou však jen zdánlivým opakem krásy a skutečnou ošklivost nevyvolávají.

Z celku dýchá krásně vypadající strojek, který však v mnoha momentech nudí svojí sterilitou, a především tím brání navázat kontakt (v divácké imaginaci) na rozehrávané akce. Celek ulpívá na minimalismu, který lze dnes, pokud mu hodnotu nedodává jeho rozbití, považovat za brzdu, protože oči jsou navykly krásu konzumovat (nebo spíš jenom scrollovat) a ne o ní přemýšlet.

Veci, ktoré sa nedajú vyjadriť slovom alebo činom, je možné vyjadriť tancom

BARBORA KAŠPAROVÁ A DIANA PAVLAČKOVÁ

SooHye Jang je produkčnú z mezinárodného tanečného festivalu International Dance Festival Soul a na Floru doprovádza všetky jihokórejské hosty. Tato osoba je dôležitým prostredníkom medzi organizátormi a umelcami a pomáha prekonávať nejen jazykovú, ale i kultúrnu bariéru. Co zůstalo v jiných rozhovorech „ztraceno v překladu“ se nám pokusila objasnit, zejména tedy to, jak vypadají poměry jihokórejského současného tance. Kontexty, kontexty, kontexty.

Za posledni dva dny jsme se přesvědčili, nakolik je jihokórejská platforma současného tance diverzní jak z hlediska poetiky i žánru. Mohla bys nás trochu uvést do kontextu jihokórejského současného tance?

V Kórei je bohatá tanečná kultúra ale väčšina diaľnia sa koncentruje do Soulu. V tomto smere trochu závidím Olomoucu, pretože sú tu návštevníci z rozličných miest a krajín. Vyzerá to, že je tu aj priaznivá atmosféra pre platformu súčasného tanca. V Soule máme ale aj my široké spektrum tanečných a divadelných festivalov. Sú to napr. medzinárodný tanečný festival, soulský festival múzických umení, festival komického tanca, festival improvizovaného tanca a mnoho iných. Ja sa podieľam na organizácii východoázijskej tanečnej platformy Hot pot. Naším cieľom je prezentovať ázijských umelcov medzinárodnému publiku a podporiť tak spoluprácu medzi Japonskom, Čínou a Kóreou. Rastie naozaj veľmi rýchlo. Dôvodom je to, že Čína má veľké finančné dotácie, Japonci množstvo špecifických poetík a my výbornú techniku. Pomysleli sme si, keď to vedia v Európe, prečo to neskúsime aj my? Sme stále na začiatku, funguje asi dva ale-

bo tri roky ale dá sa tu stretnúť s medzinárodnou kvalitou. Čo sa týka alternatívnej scény, tá funguje viac na individuálnej úrovni a každý si sám prezentuje svoju prácu v malých divadlách. V súčasnosti sú populárne aj divadelné predstavenia v galériách a vznikajú aj veľa site-specific projektov.

Je soustředování současného tance do Soulu ovlivněné i množstvím univerzit, které se zde nachází?

Áno a to vo veľmi. Po kórejskej vojne v päťdesiatych rokoch, sa začal tanec pomaly rozvíjať. Viete, umenie často prichádza spolu so smútkom. Tanečníci si pomaly začali upevňovať svoje miesto v spoločnosti a tí neznámejší založili svoje vlastné akadémie na univerzitách. Je prirodzené, že ľudia vzhliadajú k univerzitným profesorom a oni boli lídrami v tej smútiacej spoločnosti. Akademiici a celkovo vzdelávací systém nás výrazne ovplyvnil a mnoho festivalov vzniklo popri univerzitách.

Na diskuzi jsi se vyjádřila, že současný tanec v Jižní Koreji není celospolečenským trendem. Jakou pozici mu lze z tvého pohledu přisoudit?

Súčasný tanec je veľmi umelecký a Kórejci sa prevažne zaujímajú o pop-kultúru. Asi ste počuli o fenoméne K-pop (Korean pop, pozn. red.), ale existuje napr. aj K-muzikál. U nás celebrity prebrali vedenie nad celou kultúrou. Súčasný tanec je tiež kultúra ale chápe sa viac ako umenie. Mohli by sme povedať, že ide vo svojich témach do hĺbky a mnohí ľudia si myslia, že umelci sú iní a nerozumejú im. Nevidia v tom prepojenie na reálny život. Ale situácia sa trochu mení a to najmä vďaka tomu, že vznikajú nové umelecké centrá. Sú veci, ktoré sa

nedajú vyjadriť slovom alebo činom, lenže v tanci to je možné. A ako asi viete, politická situácia v Kórei sa veľmi rýchlo mení, napr. naši občania zvrhli prezidentku. Dialo sa vtedy veľa hrozných vecí a vláda sa to snažila všemožne maskovať. Kontroverzné udalosti sa stali podnetné pre rôzne formy súčasného umenia. Na tomto festivale padlo veľa otázok o sociálnej úlohe kórejského súčasného tanca a či reflektuje sociálne problémy. Myslím si, že sa takýchto diel u nás objavuje stále viac a viac. História kórejského súčasného tanca nie je dlhá. Ešte prednedávnom bola medzinárodná spolupráca skôr len o výmene umelcov. Dnes sa snažíme o kurátorský výber, ktorý by viac reflektoval modernú spoločnosť. V minulosti to bolo viac o forme, dnes je to viac o téme.

Rozumím tomu tedy dobře, že lze současný tanec v Jižní Koreji chápat jako prostor reflexe společensko-politických témat a svobody projevu?

Áno, presne tak.

Je tedy nějakým způsobem v současném tanci reflektován i vztah mezi Jižní a Severní Koreou?

To je veľmi dobrá otázka, pretože práve prednedávnom vznikol projekt pre podporu výskumu a spoluprácu so Severnou Kóreou. Neznamená to, že by sme tam mohli reálne ísť. Vy cudzinci smiete, ale my nie. Dnes je u nás znovuzjednotenie veľkou témou a dejú sa prevratné veci, ako napr. stretnutie oboch kórejských lídrov v demilitarizovanej zóne. Pre nás to má veľký význam. Vláda nás podporuje, aby sme nadviazali spoluprácu, takže v súčasnosti sa realizujú aj mnohé výskumy o Severnej Kórei a jej umení. Umelci sa združujú, aby sa viac o tom dozvedeli a či existujú možnosti pre ďalšiu spoluprácu.

Překvapuje mě, že je vůbec možné, aby v totalitním systému Severní Koreje existoval současný tanec.

Áno, existuje zde. Ja pracujem pre soulskú sekciu International Dance Council (CID) UNESCO a dokonca pred tým ako vznikla naša sekcia, nás vedenie upozornilo, že existuje aj sekcia pre Severnú Kóreou. Dúfali sme, že sa stretneme ale bohužiaľ, keď sme sa my pripojili, oni vystúpili. Nevieť prečo, ale stalo sa to.

Šepoty publika

Green Eye

Počas predstavenia som zabudla na Južnú Kóreou a sledovala som jednoducho tanečníkov, scény a príbeh. Nepremýšľala som ani nad predlohou. Prijímala som, čo vysielali a bola to veľmi zvláštna vibrácia. To ma prekvapilo. Bol to pre mňa veľmi silný zážitok, v ktorom estetika podporuje a nezachraňuje celkové dielo.

Zuzana

Obdivuhodná byla jejich energie. Bylo to o to intenzivnější, že tančili na velkém jevišti. Ve scénách jsem četla docela konkrétní situace, což dle mého potvrzuje sílu přesahu díla k individuálním zkušenostem každého diváka.

Adéla

Ratio vs. emoce

EMA ŠLECHTOVÁ

Pohybová inscenace *Green Eye* korejského choreografa Kim Sung-hoona si za inspirační zdroj vzala Shakespearovo drama *Othello*. Z něj čerpá leitmotiv temné odvrácené strany nacházející se uvnitř každého jedince. *Green Eye* nabízí koláž momentů, během kterých se v nás probouzí vnitřní démoni – třeba když mlátíte do boxerského pytle. Měli jste třeba někdy chuť zardousit partnera, který vám ukradl ovladač od televize? Toto scénické leporelo však často vede tvůrčí tým k zbytečné doslovnosti, která občas připomíná přehrávání scének vytržených z kontextu. Síla Kim Sung-hoon Dance Projectu však dle mě spočívá v magické esenci vyvolané nálady, která se dere ven zpoza pevně vystavěné struktury inscenace.

Z reproduktoru se anglicky ozývá návod na to, jak se vypořádat s žárlivostí. Performeré jednotlivě ke každému slovu přiřazují gesto - např. lusknutí znamená myšlení, pohyb pánví zase žárlivost. Vytváří tak svými pohyby abecedu, která ilustruje mluvené slovo. Sdělení je věcné tematizující principy fungování lidské psychologie,

čímž kontrastuje se sledem obrazů, které jsou čistě pohybové a v úvodu nastavené ratio se z nich vytrácí ve prospěch emocionality. Velmi efektní úvodní scéna nutí diváky téma – problematiku žárlivosti, kterou v dalších situacích nijak nerozvíjí. V tomto ohledu inscenace sama sebe shazuje – otevře otázku a nedá na ní žádnou odpověď. Divák má tendenci urputně interpretovat každý pohyb, marně se snaží přiřadit si ho k zadanému klíči. Zbytečnou analýzou tak přichází o vjemy založené čistě na intuici a pocitu, který vychází z prostého bytí na jevišti a z energie tančících těl. Nejsilnější stránkou *Green Eye* je pro mě totiž pohybová přesnost a vzájemné napojení tanečnicků na sebe. Nejde jen o perfektně nacvičené choreografie, ale o jednotu, se kterou na jeviště vstupují a která působí až duchovně. Každý dílčí pohyb jako by byl součástí něčeho většího. Proto mi ze sestřihu mnohých scén nejvíce vyvstává ta závěrečná. Performerka jen v běžových kalhotkách je těsně přimknutá k mužskému kolegovi za ní. Zatímco na ni maže zelené bahno a znetvořuje její čistotu a křehkost, ona s dokonalou jemností střídá momenty, v nichž se mu střídavě poddává nebo jako napnutá tětíva luku vzdoruje. V tu chvíli se v sále kumulovala koncentrova-

ná, fascinující a zručně nádherná energie. Míra napojení a vzájemná citlivost vystupujícího páru totiž zcela překlenula téměř všechny předchozí scény a jejich příliš konkretizované příběhy – O odmítané ženě, O dokonalé nevěstě, která chce uvnitř křičet, O lásce mezi mužem a ženou.

Na festivalu jsme měli šanci zhlédnout již tři inscenace současného korejského tance a pohybového divadla. Byť každá pracuje zcela jinak a s jinou látkou, sleduji jeden společný rys. Korejské tanečnické jsou pro mě mechanismem, perfektně seřízeným strojem, který pracuje precizně a čistě. Jednotlivci přichází o individualitu. Zároveň tím, že podstoupí sebe ve prospěch celku, dokáží zformovat sílu, která diváka rozechvívá do morku kostí.

STUDENTSKÉ VÝKŘIKY

Lidskost, tělesnost a emocionalita

KLÁRA MELIŠÍKOVÁ

Tvůrci *A Silver Knife*, choreografové Lim Jin-ho a Ji Kyung-min, nechávají čtyři tanečnice souboru Goblin party konfrontovat se s tématem ženského pohlaví a tím, jak je vnímáno ve společnosti. Žena je manželka. Když zemře její muž, stane se z ní vdova. Žena i vdova musí vždy následovat svého muže. Performerky polapeny svými pocity a bezradností přináší do sálu intimní energii. Tu vyjadřují přesnou taneční interpretací a napětím, které koluje v jejich těle. Pospolitost, tělesné vypětí, gesta poukazující na ženské pohlavní orgány a prsa i bílá tekutina připomínající mateřské mléko či sperma však evokují silně feministické téma, což se potvrzuje v anotaci inscenace. Člověk si však může užít výhradně jen pohyb, aniž by hledal vnitřní souvislosti, hlavní myšlenku či poslání. Taneční kompozice se vyznačuje svou čistotou a přesností. Ostré pohyby rukou, skupinová spolupráce, plynulost a hra s vlasy, kterými performerky skrývají a odkrývají obličej, jsou dotvářeny hudbou. Tanečnice zpívají, křičí, rapují. Intenzivní zážitek tkví v samotném napětí, kterým jsou tyto výrazné ženské osobnosti schopny zaplnit celý prostor.

Performance *Two* intenzivně poukazuje na vztah individua a kolektivu. Těla tanečnicků do slova splývají v organické tvary a jejich hlasy zase v chór nádechů a výdechů. Všichni jsou na sebe napojeni. Spojení těl v jeden celek tanečnickí vyjadřují pomocí pohybových prvků. Navzájem se chytají, prolínají a objímají. Každý vnímá toho druhého. Často opakujícím se motivem je rozdělování a následné spojování skupiny tanečnicků do jednoho celku. Sóla se střídají se skupinovými výstupy. Velmi silně mi tento zážitek připomíná performanci z festivalu Česká taneční platforma *Assemblage*, která pracovala také s tématem člověka jako individuality žijící v určitém kolektivu.

Třetí den Divadelní Flory ukončila taneční inscenace *Green Eye* zabývající se lidskou emocí – žárlivostí. Od předchozích dvou performancí se liší vyhraněným tématem a jasnou strukturou. Čtyři části, jedno zřetelné téma – jak naložit se žárlivostí, která zásadně ovlivňuje náš život. Předšlé inscenace si zakládaly na tanečním pohybu, *Green Eye* na začátku vychází z minimalismu lidské přirozenosti. Po úvodu, který nás zasvěcuje

do problematiky této negativní vlastnosti, jsou prezentovány jednotlivé etudy tematizující žárlivost (ať už materiální, rodinnou, partnerskou atd.). Další část nás přenesla do již tanečnější formy, v níž se aktéři plně oddávají svojí emocionalitě. Trhivé pohyby, sršící energie a dynamika ovládají tělo performerů. Poslední, nejemotivnější segment zobrazuje krásné nahé tělo v pozadí s černou bytostí v latexu znázorňující žárlivost. Dlouhý boj. Žárlivost ženu pomaže blátem, drsně ji chytá za vlasy, hází s ní ze strany na stranu. Nakonec žena vyhrává a odchází očištěna.

NEDELE 19. 5.

11:00–12:00 | Konvikt | šapitó | volný vstup

Jitka Vrbková & Divadlo Aldente

KDOPAK BY SE DS BÁL?

Divadelní revue pro všechny bez ohledu na věk, pohlaví, rasu či počet chromozomů.

A především pro ty, kteří mají (něco) navíc...

Jiří Přivřel & Divadlo Lopota

ZEĎ aneb JAK SEM VYRŮSTAL ZA ŽELEZNOU OPONOU

Zamyšlení nad zlem, na které bychom neměli zapomínat.

12:30–14:20 | Konvikt | filmový sál

SUD PRACHU

(Jugoslávie, Makedonie, Francie, Řecko

1998 | režie: Goran Paskaljević)

Kulturní film „o balkánské povaze“, barvitě tónované bravurními hereckými kreacemi v naturalistických realích. Divoká jízda Bělehradem 90. let!

14:00–14:25 | Konvikt | Divadlo K3

Choi Min-sun – Kang Jin-an

COMPLEMENT Choi X Kang Project

Experimentátorské uskupení Choi X Kang zkoumá možnosti pohybu prostřednictvím propojování lidského těla s rozmanitými technologiemi. Inscenace monitorující hranice jevištního prostoru a času byla oceněna na největší asijské choreografické soutěži – Yokohama Dance Collection.

14:30–15:30 | Konvikt | šapitó | volný vstup

BESEDA k inscenaci ONE NIGHT STAND/UP!

16:00–17:45 | S-klub

PRODANÁ NEVĚSTA

na prknech Prozatímního, Stavovského a Národního divadla v letech 1868 až 2018

Divadlo DISK / KALD DAMU Praha

Neotřelý náhled na národní klasiku aneb

Komická opera o věrné lásce a zrádných intrikách, o snu o divadle národním a o zrodu českého herce. A také... o jeho kolaborujících výkřicích a studem přidušených šepotech v průběhu přelomových událostí československých dějin. O českém vzepětí i malosti – pod taktovkou Václava Talicha, Petra Erbesa a Borise Jedináka.

18:30–22:00 | Moravské divadlo

Johann Wolfgang Goethe

FAUST Divadlo pod Palmovkou Praha

Veršované arcidílo světové literatury v nejnovější interpretaci českého Divadla roku 2018,

vedené na olomoucké přehlídce krátce po „ostře sledované“ premiéře! Dábelské našeptávání, hledání smyslu lidské existence i touha po nesmrtnosti – metafyzická témata vrcholné alegorie německého romantismu očima předního evropského režiséra Jana Klaty.

Po představení následuje BESEDA.

Kontext: současný tanec Jižní Koreje

Díky energii těla, která vychází u korejských performerů odněkud zevnitř, jsem si uvědomila, jak hluboce je v evropské tradici koncept dualismu těla a mysli zakotven. Právě naopak u korejských tanečnic mám pocit, že jde o dvě neoddělitelné části jednoho celku. Tanečnice přirozeně, od počátku předávají energii, která je samozřejmá a nemusí se konstruovat nějakými mechanismy. Byť mi něco třeba nepřišlo úplně dokonalé a originální z hlediska postupů, které můžeme znát například z techniky kontaktní improvizace, od Piny Bausch nebo Williama Forsytha, ono taneční fluidum mi přišlo fascinující.

Jitka Pavlišová, teatroložka

Fascinuje mě, že využívají věci, které známe od nás z Evropy, ale jinak. Silně na mě působí jeden rozdíl, a to je lehkost všech pohybů. Ty samé scény si dovedu snadno představit i v našem prostředí, ale lehkost jihokorejských tanečnic pro mě totálně mění atmosféru – k lepšímu. Dnešní představení by v pojetí evropských choreografů bylo existenciálnější, těžší, možná rozervanější. Tady jsem ale cítila důraz na jemnost a eleganci.

Barbora Etlíková, divadelní kritička

šéfredaktorky: Katarína Cvečková, Barbora Kašparová ● redakce: Jan Doležel, Barbora Forkovičová, Diana Pavlačková, Dominika Šírká, Ema Šlechtová, Lucia Šmatláková
korektura: Daniela Hekelová ● layout a sazba: Zdeněk Vévoda ● foto: Ondřej Hruška, Lukáš Horký ● tisk: Tiskárna ČD ● web: www.divadelniflora.cz

Realizaci 23. Divadelní Flory podporují: Ministerstvo kultury ČR, Statutární město Olomouc, Česko-německý fond budoucnosti, Olomoucký kraj, Art Council Korea, SIDance, DAŇOVÉ PORADENSTVÍ TOMÁŠ PAČLÍK, a.s., Státní fond kultury ČR a další festivaloví partneři. Pořadatelem festivalu je DW7, o.p.s. v partnerské spolupráci s Moravským divadlem Olomouc; generálním mediálním partnerem 23. DF je Česká televize, hlavním mediálním partnerem Český rozhlas Vltava.

na podporu

pořadatel

ve spolupráci

generální mediální partner

hlavní mediální partner

